

Izložbe

Tomislav Čerina

Veliki obrat od apstrakcije prema realizmu

Unatoč neuklopljivosti i plivajućem položaju kako unutar trendova tako i stilskih razdoblja, nije se teško složiti sa Zidićem da Čerina po tematskom habitusu i slikarskoj kvaliteti pripada onoj, kroz povijest ovjerenoj, najmoćnijoj struji hrvatskog slikarstva – pejzažizmu.

Izložba zadarskog slikara Tomislava Čerine sasvim je atipičan primjer za naše suvremeno slikarstvo. Trinaest slika velikog formata na temu krajolika primjeri su nesvakidašnjeg umjetničkog puta kojemu se ni pisac predgovora izložbe Igor Zidić nije mogao načuditi. S jedne strane dvadesetogodišnja šutnja, odnosno odustajanje od slikanja na početku Domovinskog rata, a s druge neočekivani zaokret od prijeratne apstrakcije prema realizmu krajolika zadarskog zaleđa Ravnih kotara i Bukovice. Pritom se ta promjena nije odigrala kao kod drugih suvremenih slikara koji su svoj skok u figuraciju ostvarili na postmodernoj matrici, odnosno poigravajućim, često ironičnim travestiranjem figure i prizora koji u sebi sadrže retrogradnu i eklektičku maniru osvrtnja za sobom i kompiliranja iz različitih slikarskih i kulturnih izvora. Ništa od toga nije sadržano u Čerininom pejzažizmu. Dapače njegovi su krajolici slikani načinom gotovo bez svijesti o postmodernom konceptu, ništa od citiranja, kompiliranja, posuđenica iz povijesti slikarstva. A opet to slikarstvo ne djeluje nimalo amaterski nesvesno tradicije, nimalo hobistički, niti ispunjeno udiviljenjem za „veliku učiteljicu“ prirodu ili sentimentalno ugodno na način nostalgicara koji vapi za povratkom u zavičaj. Često je jedna od najvećih mana slikara zavičajnog krajolika da od prevelika oduševljenja za ljude, krajeve i podneblje ne umiju transcendirati prirodne ljepote do općeg znaka, da im je svaka sitnica važna, da im je sve što „raste“ u zavičaju senzacija i zato

ne vide njegove univerzalne vrijednosti. Zaslijepljeni bljeskom krajolika u stvarnosti, često ne uspijevaju predočiti krajolik u slici i tu nastaju svi nespoirazumi sa slikarstvom kao svijetom/krajolikom za sebe, podvrgnutom svojim zakonima sa svojom imanentnom ljepotom koja je istina slikarstva. Ili kako je to davno formulirao Maurice Denis: prije negoli postane konj, ženski akt ili neka anegdota, slika je u biti ravna površina pokrivena bojama po određenom rasporedu. Baš takvu sliku otrečenu suviše naracije i opisnih detalja, svoj bukovički krajolik slikar je predočio, kako je to jednom davno za njegove druge (apstraktno) radove naznačio A. Marčić, kao „sublimat klime i povijesti, daleko od sentimentalnog lokal-patriotizma“. Pritom nije taj krajolik preveo u oznakovljenu ili odveć stiliziranu i apstrahiranu prisposobu, nego se je zadržao na onom plodnom rubu između prepoznavanja motiva i njegovih općih univerzalnih osobina atmosfere, kamena i polja, geomorfoloških detalja, prožetosti ljudskog i prirodnog. Uočavajući daleko srodstvo s Glihom i Šimunovićem, I. Zidić ipak zamjećuje da su „Čerinine slike realističnije, konkretnije...“ i da je po tome, paradoksalno, od spomenutih

„stariji i tradicionalniji: manje moderan“. „Nemodernost“ Če-

Tekst: Vinko Srhoj
Foto: Goran Vranić
Krajolici, Muzej Mimara, Zagreb, studeni - prosinac 2012.
Gradska loža Galerije umjetnina, Zadar, siječanj - veljača 2013.

rinina slikarstva zato njegovu aktualnu recepciju otežava jer ga je jednostavno teško uklopiti kako u modernističke tokove druge polovice 20. stoljeća (kojima je svakako bliži), tako još više u „referencijalnu“ postmodernu. No unatoč neuklopljivosti i plivajućem položaju kako unutar trendova tako i stilskih razdoblja, nije se teško složiti sa Zidićem, da Čerina ipak po svom tematskom habitusu i slikarskoj kvaliteti pripada onoj, kroz povijest ovjerenoj, najmoćnijoj struji hrvatskog slikarstva – pejzažizmu. Posebice onim slikarima kod kojih se ističe „privrženost tlu i ovisnost o njemu“, umjetnicima koji na krajolik nisu gledati samo kao na prirodno lijepo, nego i kao na „žanr naše identifikacijske samopotvrde“ (I. Zidić).

Krajolik 11, 2011.-12.
ulje na platnu

Krajolik 1, 2011.-12.
ulje na platnu